

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1071

Vragen van het lid **Kuik** (CDA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Geen 4 maanden, maar één dag cel en taakstraf voor man (46) die betaalde seks met 16-jarig meisje had»*. (ingezonden 5 november 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 11 december 2020). Zie Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 934.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht van BN de Stem van 27 oktober 2020, «Geen 4 maanden, maar één dag cel en taakstraf voor man (46) die betaalde seks met 16-jarig meisje had»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Deelt u de mening dat mensenhandel en gedwongen prostitutie bestaat doordat er klanten zijn en dat zij hiervoor ook bestraft moeten worden?

Antwoord 2

Klanten die producten of diensten kopen waarbij mensenhandel betrokken is, hebben een aanzienlijke rol bij het in stand houden van mensenhandel. Klantenspelen een belangrijke rol in de bestrijding van mensenhandel en kunnen zo bijdragen aan een veilige en gezonde sector voor sekswerkers. Enerzijds hebben zij een signalerende functie en kunnen zij melding maken uitbuiting. Anderzijds kunnen zij, als afnemers, misstanden voorkomen door geen gebruik te maken van illegale vormen van prostitutie. Het bericht van BN/de Stem gaat over een meerderjarige man die betaalde seks had met een meisje van 16 jaar oud. Betaalde seks met minderjarigen is te allen tijde verboden; Alle klanten die dergelijke praktijken in stand houden moeten hard worden aangepakt. In de beantwoording bij vraag 9 ga ik hier nader op in.

¹ BN De Stem, 27 oktober 2020, «Geen 4 maanden, maar één dag cel en taakstraf voor man (46) die betaalde seks met 16-jarig meisje had», <https://www.bndestem.nl/breda/geen-4-maanden-maar-een-dag-cel-en-taakstraf-voor-man-46-die-betaalde-seks-met-16-jarig-meisje-had-a63c26d3/?referrer=https%3A%2F%2Ft.co%2Fa03bHpBzaR%3Famp%3D1>

Vraag 3

Kunt u ingaan op de bedoeling van de wetgever met de strafmaat in artikel 248b Sr?

Antwoord 3

In artikel 248b Sr («Jeugdprostitutie») wordt degene strafbaar gesteld die ontucht pleegt met iemand die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling en die de leeftijd van zestien jaren maar nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt. De wettelijke maximale straf die de rechter bij artikel 248b Sr kan opleggen is een gevangenisstraf van vier jaren of een geldboete van de vierde categorie. Met dit wettelijk strafmaximum wordt tot uitdrukking gebracht dat klanten van betaalde seks met minderjarigen in deze leeftijdscategorie zich schuldig maken aan een ernstig strafbaar feit. Tevens gaat hiervan een afschrikwekkende werking uit richting potentiële klanten. Op artikel 248b Sr is daarnaast het taakstrafverbod van toepassing. Dat betekent dat bij een veroordeling geen kale taakstraf kan worden opgelegd. Wel kan een taakstraf worden gecombineerd met een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u rechterlijke uitspraken die het taakstrafverbod omzeilen en daarmee de intentie die de wetgever heeft met het taakstrafverbod, mogelijk ondermijnt?

Antwoord 4

Het OM en de rechtspraak hebben voor 248b Sr richtlijnen voor strafverdeling respectievelijk oriëntatiepunten voor de straftoemeting opgesteld. Zoals eerder aangegeven, kan bij de daadwerkelijke straftoemeting in zaken waarin het taakstrafverbod van toepassing is, een taakstraf wel worden gecombineerd met een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel. Het is aan de rechter om de duur daarvan te bepalen, waarbij een wettelijke minimumduur geldt van één dag.

Ik wil benadrukken dat elk persoon dat slachtoffer wordt van een zedenmisdrijf of mensenhandel, er één teveel is. Dit doet echter niets af aan het feit dat de rechter een ruime straftoemetingsvrijheid heeft en per individueel geval maatwerk kan leveren en een passende straf kan opleggen.

Vraag 5

Kunt u cijfermatig inzichtelijk maken hoe de rechter sinds de invoering van het taakstrafverbod heeft geoordeeld over klanten van minderjarige prostitutees en kunt u op basis van dat overzicht aangeven of er sprake is van een verontrustende trend van rechterlijke uitspraken waar het taakstrafverbod wordt omzeild? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Inventarisatie zaken betreffende klanten minderjarige prostituees

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	Totaal
Totaal aantal zaken waarin artikel 248b bewezen verklaard	0	3	8	39	29	17	8	5	12	121
Aantal zaken waarin artikel 248b bewezen verklaard en met als straf 1 of 2 dagen cel en taakstraf	0	0	0	1	4	5	0	0	1	11

¹ 1 januari t/m 6 november 2020

Bron: Raad voor de Rechtspraak

Vanaf 2012 is in totaal in 121 zaken iemand veroordeeld op basis van artikel 248b Sr, waarvan elf maal een straf is opgelegd van een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van één of twee dagen en een taakstraf, zo blijkt uit de inventarisatie van de Raad van de Rechtspraak. Ik constateer dat in 2016 en 2017 het vaker voor is gekomen dat een strafoplegging van 1 of 2 dagen cel en een taakstraf voorkwam na bewezenverklaring 248b, dan in de jaren hieraan voorafgaand. In 2018 tot en met november 2020 ligt dit aantal lager. Op basis van dergelijke kleine aantallen strafopleggingen waarbij sprake is van één of twee dagen cel en taakstraf, met de jaren 2016 en 2017 die eruit springen, is het lastig om te spreken van een *trend*.

Vraag 6

Acht u het wenselijk dat klanten van minderjarige prostituees weg komen met lage straffen en deelt u de mening dat hiermee deze praktijken gemakkelijker in stand gehouden kunnen worden?

Antwoord 6

Ik acht het wenselijk dat klanten van seks met minderjarigen worden bestraft. Binnen de kaders die de wet schept, is de rechter vrij om een passende straf op te leggen.

Bestrafing van klanten van betaalde seks met minderjarigen is wat mij betreft ook een onmisbaar onderdeel van mijn bredere aanpak van personen en organisaties die bij mensenhandel, of daaraan verwante delicten, betrokken zijn. OM en politie hebben hun strafrechtelijke aanpak van dit probleem afgelopen jaren reeds verscherpt. In het geval van een opsporingsonderzoek naar seksuele uitbuiting van een minderjarige wordt ingezet op het opsporen en vervolgen van de klant.

Vraag 7

Welke mogelijkheden ziet u om rechtszaken over mensenhandel voorrang te geven, zodat deze sneller voor de rechter kunnen komen?

Antwoord 7

OM en de rechtspraak hebben een belangrijke rol in de afweging welke zaken wanneer op zitting komen. Dit plannings- en appointeringsproces gebeurt in samenspraak en samenwerking tussen OM en rechtspraak. Indien er behoefte is vanuit het OM om een bepaalde categorie zaken met voorrang op zitting te plannen, kunnen daar lokaal afspraken over worden gemaakt, door bijvoorbeeld van gewone zittingen, themazittingen te maken. Waar er sprake is van voorlopige hechtenis is er al sprake van snellere behandeling.

Door het Bestuurlijk Ketenberaad (BKB) zijn vorig jaar professionele normen vastgesteld, met het oogmerk om doorlooptijden binnen de strafrechtketen te verbeteren en stabiliteit aan te brengen in zaakstromen.

Vraag 8

Wanneer komt u met een concrete uitwerking van het pakket van maatregelen om de koop van seks met minderjarigen te ontmoedigen, naar aanleiding van motie Kuik c.s. (Kamerstuk 28 638, nr. 166)?

Antwoord 8

Klanten die seks kopen van minderjarigen moeten hard worden aangepakt. Gesterkt door uw motie om – kortgezegd – met een pakket van maatregelen te komen om klanten die seks kopen van minderjarigen, te ontmoedigen² heeft mijn departement, samen met het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM), de afgelopen maanden gewerkt aan een pakket van maatregelen om klanten op hun verantwoordelijkheid te wijzen, en waar nodig strafrechtelijk aan te pakken. Uw kamer is bij brief van 1 juli geïnformeerd over een viertal aandachtsgebieden waarbinnen nieuwe maatregelen te verwachten waren³. Deze zijn in de voortgangsbrief over het programma Samen tegen Mensenhandel van 18 november jl.⁴ nader uitgewerkt.

² Tweede Kamer 28 638, nr. 166.

³ Tweede Kamer 28 638, nr. 183

⁴ Kamerstuk 28 638, nr. 185

Vraag 9

Wordt het harder kunnen aanpakken van personen die betaalde seks hebben met minderjarigen door middel van het strafrecht ook onderdeel van dit pakket van maatregelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

In de voortgangsbrief over het programma *Samen tegen mensenhandel* heb ik aangegeven dat ik het betalingsaspect bij de vervolging van klanten die seks hebben gekocht van minderjarigen onder de zestien nader wil expliciteren. Ik beschouw de aangenomen motie van lid Kuik en Van der Graaf (Kamerstuk 35570-VI, nr.⁵ als extra steun in de rug hierbij. Ter uitvoering hiervan wordt in het wetsvoorstel seksuele misdrijven wettelijk geregeld dat betaalde seks met zestienminners strafverzwarend is.

Tijdens de uitvoering van de maatregelen die in het kader van Motie Kuik c.s. werden aangekondigd blijf ik met Politie en OM alert op kansen om de strafrechtelijke aanpak een nadere impuls te geven. De onderzoeken naar een klantenprofiel en strafoplegging die onderdeel maken van het maatregelenpakket, zullen mogelijk aangrijpingspunten voor beleidsontwikkeling bieden.

⁵ Kamerstuk 28 638, nr. 185